

DOMKYRKANS KLOCKOR

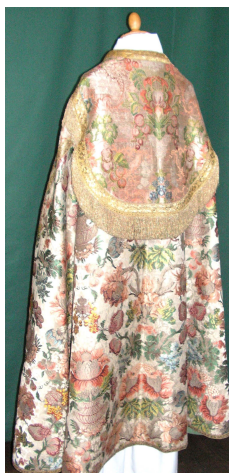

I tornet hänger fyra kyrkklockor som tillsammans med klockorna till urverket väger totalt 15½ ton. Det är den största sammanlagda vikten av klockor i ett och samma torn i Sverige. På söndagsklockan från 1815 finns en inskription av Johan Olov Wallin som börjar med orden: *Kommer till det rum där Herren dyrkas: Det är heligt, det är himlens port.*

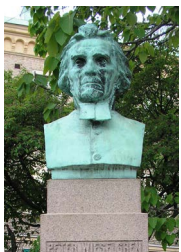
INVENTARIER

Till domkyrkans främsta inventarier räknas två silverljusstakar från 1683 som skänktes till domkyrkan av arvingarna till Cecilia von Lengerkens till minne av hennes bedrift att rädda försvarsanläggningen Gullbergs fäste.

Kyrksilvret från 1600-talskyrkan, en oblatask, en kalk och ett dopfat, har klarat sig undan bränderna och används än idag. Bland inventarierna märks också en av de biskopskåpor i franskt brokadsiden som kung Adolf Fredrik lät sy upp inför sin kröning 1751. Bevarade är också några äldre mässhakar, bland annat två i röd sammet med guldbroderier i högre relief från 1790. Grupper som vill ta del av kyrkans skatter kan boka visningar.

DOMKYRKOPLANEN

Domkyrkoplanen var tidigare kyrkogård men är idag en omtäckt park. Vid Västra Hamngatan står Domkyrko-brunnen, en av stadens gamla dricks-vattenbrunnar som ännu på 1970-talet fick sitt vatten från Kallebäcks källa vid Delsjön. På planen står en byst av Peter Wieselgren som var domprost i Göteborg 1857-1877 och en förkämpe för nykterheten. Han försökte underlätta för den obemedlade allmänheten att fira gudstjänst i en tid då man hyrde sin kyrkbänk.

VECKANS GUDSTJÄNSTER

SÖNDAGAR O HELGDAGAR:	kl 11	Högmässa
MÅNDAGAR	kl 12 kl 18	Mässa Aftonbön
TISDAGAR	kl 8.30 kl 12 kl 18	Stiftsmässa Bön för världen Magdalenamässa
ONSDAGAR	kl 12 kl 18	Mässa Aftonbön
TORSDAGAR	kl 12 kl 18	Ord inför helgen Kvällsmässa
FREDAGAR	kl 12	Fredaxmusik
LÖRDAGAR	kl 12	Lunchkonsert

DOMKYRKANS PORTAR STÅR ÖPPNA
månd-fred 10-18.30, lörd-sönd 10-16

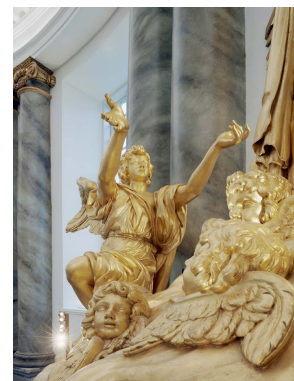
Domkyrkoförsamlingen i Göteborg
Kyrkogatan 28, 411 15 Göteborg
031-731 61 30

gbg.domkyrko.forsamling@svenskakyrkan.se

www.svenskakyrkan.se/gbgdomkyrko

GUSTAVI DOMKYRKA GÖTEBORG

KYRKA MED URSPRUNG I 1600-TAL

DEN NUVARANDE DOMKYRKAN ÄR BYGGD 1815

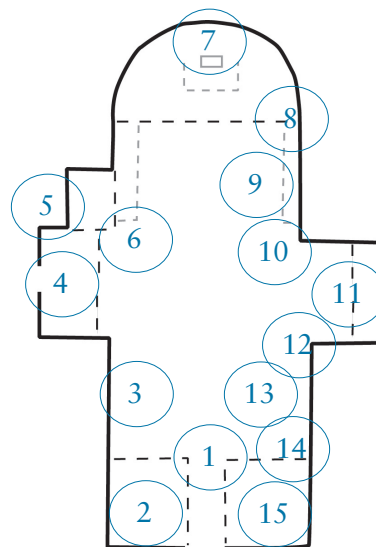
1621 blev Göteborg stad. Tyskar och holländare som byggde och bodde i staden samlades i en församling, och ungefär samtidigt började de svenska invånarna att bygga en kyrka på platsen för den nuvarande domkyrkan. Gustav II Adolf som grundade Göteborg fick ge namn åt helgedomen som invigdes 1633, ett år efter kungens död vid Lützen. Ett par decennier senare grundades Göteborgs stift som idag omfattar Halland och Bohuslän samt delar av Västergötland.

Ända sedan den första kyrkan byggdes har domkyrkan varit församlingskyrka för Göteborgs äldsta delar, och fram tills Stampens kyrkogård anlades i slutet av 1700-talet fungerade den omgivande parken som kyrkogård. Så många som 20 000 göteborgare kan ha fått sin sista vila här.

Liksom många andra städer har Göteborg eldhärjats, och vid eldsvådorna 1721 och 1802 förstördes kyrkan helt. Efter den senaste branden fick arkitekten Carl Wilhelm Carlberg i uppdrag att rita den nya domkyrkan. Carlberg var då en gammal man som under lång tid satt prägel på Göteborg – landshövdingeresidentset, Chalmerska huset och många andra byggnader i staden kommer ur hans penna, liksom Mariakyrkan vid Stampen och Gunnebo slott. Domkyrkan invigdes den 21 maj 1815, men helt färdig blev den först 1827.

Kyrkan har renoverats flera gånger, senast invändigt 2013-15. Avsikten med upprustningen var främst att öka tillgängligheten och förbättra ytskikten. Bland annat har bättre arbetsrum för musiker och diakoner inrymts i tornet, sakristian finns nu i norra kapellet och korsarmarna har öppnats – i södra tvärskeppet har Barnens katedral iordningsställts och i norra ett sidokapell som är helgat åt Maria Magdalena. Två enkla, sobra böneplatser har också ordnats.

Vid renoveringen förstärktes kyrkans nyklassicistiska stil med färgsättning i vitt, grått och guld. Halvkolonnerna i koret är av trä men marmorade så att de ska se ut som om de var huggna i sten. Altaruppsatsen är i guld, och änglarna på ömse sidor av korset är skurna av hovbildhuggaren Jacques Adrien Masreliez, en av Sveriges förnämsta rokokodekoratörer.

KYRKANS INTERIÖR

- 1 Orgelläktare.** Den stora orgeln med 46 stämmor, tre manualer och pedal är byggd av Magnussons orgelbyggeri 1962. Fasaden är samtida med kyrkan.
- 2 Norra kapellet** fungerar sedan renoveringen som sakristia.
- 3 Böneplats.** Jungfru Marie skyddsmantel är tolkad av konstnären Anja Larsson, Varnhem, som knutit manteln av bomullsgarn.
- 4 Den norra korsarmen** öppnades och införlivades med kyrkorummet vid den senaste renoveringen. Sidokapellet är helgat åt Maria Magdalena. Här firas veckogudstjänster liksom dop och andra kyrkliga handlingar. Altartavlan *Eukaristi* är målad av surrealisten Erik Olsson, Halmstadgruppen.
- 5 Samtalsrum.** Under vardagar finns möjlighet till enskilt samtal med präst eller diakon.
- 6 Predikstolen** i empirestil ritades av den framstående bildhuggaren Axel Magnus Fahlcrantz. Den är prydd med evangelisternas symboler, änglar, draperingar, tallkottar och andra ornament i glänsande guld.

- 7 Altaruppsatsens** motiv är uppståndelsekorset, korset som det framstår efter Jesu uppståndelse, tomt och format av grova trästammar draperade av Jesu svepning. De två änglarna räddades vid branden 1802, men den övriga altaruppsatsen rekonstruerades när kyrkan byggdes upp på nytt. Arbetet är utfört i förgyllt trä.
- 8 Kororgel,** invigd 2008 och byggd av Tostareds kyrkorgelfabrik. Den har 19 stämmor, två manualer och pedal.
- 9** De två inglasade utrymmena kallas av göteborgarna skämtsamt för **spårvagnarna**. Utrymmena var tidigare kyrkbänkar för biskopen, landshövdingen och borgmästaren (södra sidan) och prästerskapet (norra sidan). Idag finns på södra sidan ett biktrum, invigt 2002 – det enda i sitt slag i Svenska kyrkan. Bikt förekommer i protestantiska kyrkor, och det finns en särskild ordning i kyrkohandboken för bikten.
- 10 Vägguet** från 1770 räddades undan branden då kyrkans föregångare lades i ruiner. Det är tillverkat av göteborgsurmakaren Olof Rising (1718-1783).
- 11** I **södra korsarmen** finns plats att tända ljus och sitta ner en stund i fred. I Barnens katedral står ett skåp med kyrkliga föremål för barnen att leka med.
- 12** I **törneboken** möter vi livsöden och människor som riskerat livet och tillvaron för det de trott på och stått för.
- 13 Böneplats.** Törnet påminner om Jesu död och människans kamp för livet.
- 14 Bokbord.** Här finns vykort, böcker med mera till försäljning. Man kan betala själv i offerstocken vid bordet om personal inte är tillgänglig.
- 15 Södra kapellet** var tidigare bisättningsrum och används idag som reception för domkyrkoförsamlingen och Annedals, Haga, Johannebergs och Vasa församlingar. Här finns också Kyrkans informationscentral som ger information om kyrkor i Göteborgs stift och som säljer biljetter till kyrkliga evenemang. Här är öppet under vardagseftermiddagar.